

צו (354)

זאת תורת העֵלָה (ו. ב)

עולה באה על הרהורי הלב (מ"ר). שנינו (חולין ז:): דם ניגקוף מרצה כדם עולה. אמר רבא בגודל ימין (מפני שהוא נוגף בכח ומצטער הרבה, רש"י), ובניקוף, שני, והוא דקאזיל לדבר מצוה. ולכאורה, כיצד יתכן שייזוק בהליכתו והלא כך שנינו: שלוחי מצוה אינן ניזוקין לא בהליכתן ולא בחזרתן (פסחים ח:). ברם, מפני מה אמרו חז"ל דשם ניגוף מרצה כדם עולה ולא נקטה שאר קרבנות. אלא טעם יש לדבר: קרבן עולה בא לכפר על הרהורי הלב. ועל כן יתכן שבהליכתו לדבר מצוה הרהר בעבירה, ונמצא שזהו "שכיח היוקא", ובמקום ששכיח היוקא לא אמרינן שלוחי מצוה אינם ניזוקין.

רב רובין זצ"ל בספרו "טללי אורות" בשם המהרש"א

זאת תורת העֵלָה הוא העֵלָה על מוקְדָה (ו. ב)

אות מ' במילה "מוקְדָה", נכתבה קטנה, ואילו בפסוק: "תמים תהיה עם ה' אלוֹקֶךָ" (דברים יח. יג) אות ת' במילה "תמים" היא גדולה (כדברי בעל הטורים שם). ללמדנו, אומר הרבי מקוצק, שצריך האדם להיות גדול בתמימותו בה', כלשון בעל הטורים שם: שאם תלך בתמימות, כאילו קיימת מאל"ף עד תי"ו. אבל כשמדובר בהתלהבות בעבודת השם, יש מקרים שלא צריך 'לבעור' כל כך באש ההתלהבות אלא להשתדל לבצע את הדברים בישוב הדעת, ולהסתיר את האש, ובמידה מסוימת גם לצמצמה. לכן ה"מ" של "מוקְדָה" היא קטנה. באותו ענין: על הפסוק: "למדנו היטיב" (ישעיהו א. יז) כותב רש"י: "למדנו להיטיב". ומפרש המגיד ממזריטש שהכוונה היא "לכבות" (מלשון להיטיב את הנרות) את התלהבותכם, כשיש צורך לכך. אבל מידת התמימות צריכה להיות מושלמת, אפילו כשהדבר כרוך במאמצים ובקשיים.

רב זילברשטיין שליט"א בספרו "ברכי נפשי"

וְהָרִים אֶת הַדָּשָׁן אֲשֶׁר תֹּאכַל הָאֵשׁ (ו. ג)

כתב המהר"ל בדרשותיו (לשבת הגדול) על דרך הרמז: התורה באה ללמדנו, כי כל נחשב שמי שהוא עני ומשפיל עצמו לפני ה', הוא אכן שפל ובזוי, לא כן הדבר אלא אדרבה, השי"ת מגביהו ומרוממו. וראיה לכך מן הקרבנות. הנה אחר ששורף קרבנו ומבטל גבהותו והופך אותו לדשן, והיה מקום לחשוב שהוא ישאר שפל ובזוי, בא הכתוב ואומר: "וְהָרִים אֶת הַדָּשָׁן", לשון "הרמה", ללמדנו כי השם יתברך מרומם אותו שהרי השי"ת שוכן עם דכא ושפל רוח, ומרומם השפלים למעלה למעלה.

רב רובין זצ"ל בספרו "שנים מקרא"

וּבִעַר עֲלֵיָהּ הַפֶּהֶן (ו. ה)

פעמיים מופיעה בתורה המילה "וּבִעַר", אחת בספר שמות (כב. ד) שם כתוב: "וּבִעַר בַּשְּׂדֵה אַחֲרָיִךְ", והפעם השניה בפרשתנו, שכתוב "וּבִעַר עֲלֵיָהּ הַפֶּהֶן", את ההערה הזאת מעיר שם "בעל הטורים". ויש להבין מה הקשר בין השנים? הנה נאמר בפרשת (דברים א. יג): "הֲבֹי לָכֶם אֲנָשִׁים חֲכָמִים וְנַבְוִנִים וְכוּ'... וְאֲשִׁימָם בְּרָאשֵׁיכֶם". ואומר שם רש"י: "וְאֲשִׁימָם" חסר יו"ד, לומר שאשמותיהם של ישראל תלויות בראשי דייניהם, שהיה להם למחות ולכוון אותם לדרך הישרה. א"כ, על הדיינים לעורר את העם, למחות בפניהם על כל מעשה רע שעושים, וביניהם גם על כך שמביאים מנהגים מהגויים. ואם לא הוכיחו אותם, ולא כווננו לדרך הישרה, הם נאשמים באשמת העם. ואומר "ילקוט הגרשוני", שזה הקשר בין: "וּבִעַר בַּשְּׂדֵה אַחֲרָיִךְ" ל"וּבִעַר עֲלֵיָהּ הַפֶּהֶן", כלומר, כאשר העם ביער בשדה אחר, שלוקחים מנהגים מן הגויים, והדיינים, הם הכהנים, אינם מוכיחים אותם ואינם מונעים אותם מדבר מגונה זה, אזי "וּבִעַר עֲלֵיָהּ הַפֶּהֶן", היינו שהכהן הוא זה שיקבל את העונש ויבער באש הגיהנום, כי אשמת ישראל תלויה בראשיהם ודייניהם.

ספר "ומתוק האור"

אֵשׁ תְּמִיד תּוֹקֵד עַל הַמְּזֻבָּח לֹא תִכָּבֵה (ו. ו)

כאן רומזת לנו התורה הקדושה שבכל אדם מישראל מהבהב ניצוץ מן האש האלוקית שלא נכבית לעולם, והמנהיג הדור שהוא הכהן, צריך להדליק את הניצוץ הזה מדי בוקר, ולעורר את האדם בענין קיום המצוות דבין אדם למקום שעליהם מרמז קרבן העולה שהוא כליל לגבוה, וגם בענין קיום המצוות שבין אדם לחבירו שעליהם מרמז קרבן השלמים, המשכין שלום בין איש לרעהו. אם הכהנים יעשו זאת ויבעירו בכל יום את הניצוצות בלבבות ישראל, הם יכולים להיות סמוכים ובטוחים כי אש האלוקית תוקד תמיד על המזבח ולעולם "לא תִכָּבֵה".

ספר "ילקוט מאיש לרעהו"

וְהַפֶּהֶן הַמְּשִׁיחַ תַּחְתּוֹ מִבְּנֵי יַעֲקֹב אֵתָּה חֵק עוֹלָם (ו. טו)

צריך להבין, מה הענין בזה שהכהן הגדול מקריב בכל יום מנחת חביתין כאילו היום נחנך לכהונה? ביאר הגאון רבי משה פינשטיין זצ"ל: הכהן הגדול צריך להשריש בעצמו שלמרות שניתנה לו גדולה יותר מכל אחריו, אין זאת כי הוא משהו מיוחד, רק כל יום מתנה חדשה, ולמרות שהכהונה ניתנה לו ולזרעו, זה רק כשיזכרו לזה ואם לא, יסולקו מזה, אם לא בהסתלקות

הלכה: הלכות חודש ניסן

שואלין בהלכות פסח קודם פסח שלושים יום, מפורים ואילך, אולם אין זה חיוב גמור, ומותר כל תלמיד חכם להמשיך בלימודו במקום שלבו חפץ, ואין דין זה אלא להחשב 'שואל כענין'. ומכל מקום המורים הוראות לרבים או הנותנים שיעורים ומרביצים תורה לקהל, צריכים ללמוד ולחזור על הלכות אלו להיות בקיאים בהלכות אלו להשיב לשואלם דבר ה' זו הלכה. ולהודיע לעם את הדרך ילכו בה ואת המעשה אשר יעשון, בדיני הגעלה, ואפיית המצות וביעור חמץ וכו'.

ספר "חזון עובדיה, פסח"

פתגם: הדמעות הן לשונן האצילה של העינים

ספר "שמחלה"

חקירה: ברכה אחת על כמה מעשים

כגון לשחוט כמה בהמות יחד, כל מעשה מחוייב ברכה נפרדת, ורק אם בירך על כולם ברכה אחת הוציא את כולם, או שכיון שכולם לפניו ועושה הכל בהמשך אחד, נחשבים כולם למעשה אחד, וחייבים רק בברכה אחת. (וזאת הברכה בירור הלכה לא ד"ה ונראה לבאר).

ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: שינת חינוך

מגיד דרש בבית המדרש לפני קהל. היה ביניהם אחד שהתנמנם במשך כל הדרשה, ולא נתעורר משנתו גם לאחר שסיים המגיד דרשתו. העיר על כך המגיד: על שינה כזאת אפשר לומר, שהיא שינת חינוך.

ספר "חד וחלק" חלק ד' (דף קמח)

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, אברהם רפאל בן רבקה, ברטה מסעודה בת לאה, חיים מאיר בן גבי זווירה, אליהו בן תמר, ראובן בן איזא, ששא בנימין בין קארין מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, שמחה ג'וזת בת אליז, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, אלחנן בן חנה אנושקה, רישאר שלום בן רחל, נסים בן אסתר, מרים בת עזיזא, חנה בת רחל, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, חנה בת ציפורה, ישראל יצחק בן ציפורה, יעל רייזל בת מרטין היימה שמחה. זיווג הגון: נעמי פנינה בת סנדרין אסתר, לאה בת רבקה, לאלודי רחל מלכה בת חשמה, ליוסף גבריאל בן רבקה, למרים בת רבקה. הצלחה לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'ייזל לאוני. לעילוי נשמת: אליהו בן זהרה, ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים. משה בן מזל פורטונה. שמחה בת קמיר, אמיל חיים בן עזו עזיזה, רחל בת מיה, ראובן בן חנינה, אליהו בן מרים, ניסים חי הורבט בן ג'ולי.

משרתו ע"י בית דין שזה דבר רחוק, יכול הקב"ה להרחיקו על ידי מום שיפסלהו מהכהונה או טומאה ומיתה, נמצא שבכל יום הוא כנתינה מחדש. מכאן לימוד על כל דבר מינוי גדולה שהשי"ת נותן לאדם שעליו להתבונן שבכל שעה שיש לו את זה, זו זכות ומתנת הבורא מחדש וצריך לנצלו. ספר "לחתך עליון"

וקלי תרש אשר תבשל בו יְשָׁבֵר (ו. כב)

וכן הדין לכל הקדשים (רש"י). ומדוע באמת נאמר הדין הזה אצל קרבן חטאת? ברם, רמז יש בדבר, שאדם הספוג בחטא כדוגמת כל חרס שסופג בקרבו את טעם האיסור, אין לו תקנה אלא לשבר את לבו ואת הרגילות החטא שלו. רק אם היה לב נשבר יוכל לבוא לידי טהרה. ספר "מענינה של תורה"

וַיִּגַשׁ אֶת פֶּר הַחֹטְאֹת וַיִּסְמְךָ אֶהָרֶן וַיִּבְנֶיּוּ וכו'... וַיִּקְרַב אֶת הָאֵיל הַשָּׁנִי אֵיל הַמֵּלָאִים וַיִּסְמְכוּ אֶהָרֶן וַיִּבְנֶיּוּ אֶת יְדֵיהֶם עַל רֹאשׁ הָאֵיל (ח. יד. כב)

צריך להבין למה שינה הכתוב, שבפר החטאת אמר: "וַיִּסְמְךָ אֶהָרֶן וַיִּבְנֶיּוּ", ואצל שני האילים כתיב: "וַיִּסְמְכוּ אֶהָרֶן וַיִּבְנֶיּוּ". ונראה דהנה מצינו (אבות ה. ה) במקדש שנעשה נס שהיו עומדים צפופים ומשתחוים רווחים, וזה היה כדי שלא ישמע אחד את וידויו של חברו. והנה, פר החטאת, כיון שבא על החטא, היו צריכים להתוודות עליו בפה, לכן כתוב: "וַיִּסְמְךָ אֶהָרֶן וַיִּבְנֶיּוּ", לשון יחיד, רמז הוא לעצמו ובניו לעצמם, שלא ישמע אחד את וידויו של השני, אבל איל העולה שבא על מחשבה, ועל זה די וידוי במחשבה, לכן נאמר בו: "וַיִּסְמְכוּ" לשון רבים, שהיו יכולים לסמוך כולם כאחד כיון שהיה הוידוי בלב. ספר "עלים לתרופה"

העוסק בתורה, שכינה כנגדו

זאת התורה לעלה למנחה ולחטאת ולאשם (ז.ז)

אמר ריש לקיש מאי דכתיב: "זאת התורה לעלה למנחה ולחטאת ולאשם", כח העוסק בתורה כאילו הקריב עולה, מנחה, חטאת ואשם. ורבה אמר: כל העוסק בתורה אינו צריך לא עולה, לא חטאת ולא מנחה ולא אשם. (מנחות קי.). המהרש"א ביאר דכוונת ריש לקיש, אם אדם חטא, מועיל לו עסק התורה לכפר על חטאו. ורבה הוסיף ואמר, דבכח התורה להגן עליו שלא יבוא לידי חטא, ולא יצטרך להביא קרבן. כתב המהר"ל שענין הקרבן הוא קירוב לבורא עולם, כיון שאדם חטא ונתרחק מהקדושה, צריך להביא קרבן, ועל ידי זה מתקרב אליו ככתחילה. והנה אדם העוסק בתורה אין לו צורך בקרבן כיון שלומד תורה, השכינה כנגדו ונמצא קרוב אליו. מוסר רב נלמד מכאן, כיצד יש לחוש בשעה שיושב ועוסק בתורה, השכינה כנגדו ונמצא הוא קרוב לבורא יתברך וחופף בצילו, עד כדי כך שאין לו צורך בקרבנות.

ספר "אוצרות התורה"

